

POLSKIE TOWARZYSTWO
LUDOZNAWCZE
POLISH ETHNOLOGICAL
SOCIETY

ARCHIWUM ETNOGRAFICZNE
ETHNOGRAPHIC ARCHIVES
TOM 51
POD REDAKCJĄ NAUKOWĄ
JANUSZA KAMOCKIEGO

Bożena Lewandowska
Józef Kaś

WESELE ORAWSKIE

dawniej i dziś

WROCŁAW 2010

Spis treści

Wstęp	7
WESELE DAWNE	9
Poznanwanie się młodych	9
Podłazy	10
Dziewosłymby	11
Srynkowiny (zrynkowiny)	14
Wesele	21
Poprawiny	43
WESELE WSPÓŁCZESNE	46
Przed ślubem	47
Orszak ślubny	53
Ślub i wesele	54
PRZYŚPIEWKI WESELNE	77
DO MŁODEJ, MŁODEGO, MŁODYCH	79
RODZICE, TEŚCIOWIE	93
INNE OSOBY NA WESELU	96
ZWIĄZANE Z ETAPAMI WESELA	102
PRZEŚMIEWCZE, ŻARTOBLIWE	110
MIŁOSNE, REFLEKSYJNE	118
WYKAZ INCIPITÓW	128
SPIS FOTOGRAFII	137
SUMMARY	139

SPIS FOTOGRAFII

Fot.1. Narzeczeni z Jabłonki. 1921 r. Fot. E. Stercula [arch. Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem].

Fot.2. Para narzeczonych z Orawy. Około 1920 r. [arch. Muzeum Etnograficznego w Krakowie].

Fot.3. Państwo młodzi z Jabłonki. Około 1913 r. Fot. E. Stercula [arch. Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem].

Fot.4. Kropienie wodą święconą przed ślubem. Orawa, początek drugiej poł. XX w.
[arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.5. *Brama* z początku drugiej poł. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.6. Starościny śpiewają podczas *cepowin*. Orawa, początek drugiej poł. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.7. Wesele w Lipnicy. 1921 r. Fot. E. Stercula [arch. Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem]

Fot.8. Wesele na Orawie. Prawdopodobnie tuż przed drugą wojną światową [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.9. Wesele na Orawie. Prawdopodobnie tuż przed drugą wojną światową [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.10. *Cepowiny*. Zakładanie chustki. Orawa, początek drugiej poł. XX w.
[arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.11. Zespół Solawów i Reifów z Zubrzycy. Prawdopodobnie lata 70. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.12. *Brama*. Wesele Agnieszki i Tomka. Lipnica Mała 2007 r. [arch. A. i T. Jazowskich].

Fot.13. Błogosławieństwo Agnieszki i Tomka. Lipnica Mała 2007 r. [arch. A. i T. Jazowskich].

Fot.14. Orszak weselny Agnieszki i Tomka. Lipnica Mała 2007 r. [arch. A. i T. Jazowskich].

Fot.15. Orszak weselny z kapelą [A. Dziubek – skrzypce, Smutek – basy], Orawa, prawdopodobnie lata 70. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.16. Dzisiejsze *czepiny*. Panna młoda [Agnieszka] rzuca welonem. Lipnica Mała 2007 [arch. A. i T. Jazowskich].

Fot.17. Kawalerowie tańczą wokół pana młodego. Lipnica Mała 2007 [arch. A. i T. Jazowskich].

Fot.18. Kasia i Rafał. Błogosławieństwo rodziców. Jabłonka 2006 [arch. K. i R. Machajów].

Fot.19. Błogosławieństwo. Orawa, początek drugiej poł. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.20. Błogosławieństwo. Orawa, początek drugiej poł. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.21. *Brama*. Wesele Kasi i Rafała. Jabłonka 2006 r. [arch. K. i R. Machajów].

Fot.22. Kasia i Rafał zbierają groszówki pod kościołem. Jabłonka 2006 r. [arch. K. i R. Machajów].

Fot.23. Podziękowanie rodzicom. Wesele Kasi i Rafała. Jabłonka 2006 r. [arch. K. i R. Machajów].

Fot. 24. *Brama*. Wesele Natalii i Mariusza. Lipnica Wielka 2007 r. fot. W. Lewandowski [arch. B. Lewandowskiej].

Fot.25. *Wykupywanie piórka*. Wesele Natalii i Mariusza. Lipnica Wielka 2007 r. [arch. N. i M. Kapuścianów].

Fot.26. Przypinanie *piórka*. Wesele Natalii i Mariusza. Lipnica Wielka 2007 r. fot. W. Lewandowski [arch. B. Lewandowskiej].

Fot.27. Powitanie państwa młodych [Natalia i Mariusz]. Lipnica Wielka 2007 [arch. N. i M. Kapuścianów].

Fot.28. Powitanie państwa młodych. Orawa, początek drugiej poł. XX w. [arch. Muzeum – Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej].

Fot.29. Państwo młodzi [Mariusz i Natalia] sprzątają pod remizą potłuczone kieliszki. Lipnica Mała 2007 r. [arch. N. i M. Kapuścianów].

Na okładce:

Państwo młodzi z Jabłonki. Około 1913 r. Fot. E. Stercula [arch. Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem].

Państwo młodzi z Jabłonki. Katarzyna i Rafał Machajowie. 2006 r. [arch. K. i R. Machajów].